

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők. Bermentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. — Keziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 K.
Félévre . . . 4 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik ünnep és vasárnap kivételével minden nap.

Hirdetések
kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint
LEOPOLD GYULA
Vidéki Lapok Központi
Hirdetési Osztályában
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körút 41. sz.
Hivatalos hirdetéseket és nyílt
tér közléseket a kiadóhivatal
vesz fel.

Nyilttér

soronként 40 fillér

Kiadóhivatal:

Sándory Mihály könyvnyomdájában
Gyergyószentmiklóson.

Felelős szerkesztő

Dr. BENKE ANTAL.

Előfizetési pénzek és hirdetési díjak a kiadó
hivatalhoz küldendők.

Dr. Hervey Dezső programmbeszéde.

A Nemzeti Munkapárt diadala.

Dr. Hervey Dezső, a gyergyószentmiklósi kerület nemzeti munkapárti képviselője ma elmondta programmbeszédét a kerület központján, Gyergyószentmiklóson. Lelkes, hatalmas ünnepséggel keretében ment végbe a programmbeszéd s a választópolgároknak sűrű tömege, amely nemcsak Szentmiklósról, hanem a kerület községeiből is felvonult, biznyság arra, hogy a székelly nép lelkéből megutálta a koalíciós kormányt sok büneért s különösen nem rokonszenvezik a Justh-csoporttal, amely mostani agitációs körutai alatt a nemes munka, az anyagi megerősödés s a kulturális előrehaladás helyett a teljes felfordulást, a nemzetrontó visszavonást hirdette.

A nemzeti munkapárt jelöltje kerked s az egyszerű székelly nép előtt is érthető, világos stílusú, mindamelllett is irodalmi színvonalon álló beszédnek elején rámutatott a koalíció több éves uralkodásának büneire, amely természetesen vonta maga után a Nemzeti Munkapárt megalakulását. Ez az alakulás a királynak és a nemzetnek egyértelmű óhaja volt, mert a király és a nemzet is megutálta az üres jelszavakkal való kormányzás szédélgeit s gondtalan, biztos jövőt óhajt teremteni a népnek.

A beszéd második része a helyi érdekekkel foglalkozott s ez még az elsőnél is nagyobb, mélyebb hatást keltett. Dr. Hervey megígérte az összes helyi érdekeknek meleg istápolását s a székelly nép meg lehet arról győződve, hogy az ő nagy befolyásával ígéreteit meg is fogja valósítani.

*

Hogy dr. Hervey Dezsőt mennyire nemes intenciók vezetik, hogy mennyire nem óhajtja a lármás választást és hogy mennyire törődik a polgárság testi épségével, arra nézve jellemző adattal szolgálhatunk.

Már a bevonulásnál látta, hogy a Sümegiék által felizgatott néptömeg soraiban diákok is vannak, apró és nagyobb diákok, sőt leánygyerekek, akiket a csendőrséggel szembe szinte előretolt a vitéz Sümegi-párt, amelynek abban rejlik az ereje, hogy a gyerekeket látja el tüntető utasításokkal és sipokkal s kövekkel.

A mai programmbeszédet megelőzőleg dr. Hervey, tekintettel arra, hogy

a Sümegiék izgatása folytán a programmbeszéd elég zajosnak ígérkezett, magához kérette a főgimnázium igazgatóját és a legudvariasabban felkérte őt, hogy a diákokat saját hatáskörében tartsa távol a programmbeszéd színhelyétől, mert nem venné a lelkére, hogyha esetleges csendőrségi, vagy katonai beavatkozásnál — amelynek előidézésére a Sümegi-párt nagyban készül, csak valamelyiknek is baja esnék s ebben az esetben a felelősséget egyenesen rá hárítaná.

Az iskola igazgatója elismerte dr. Hervey intenciójának nemességét és önként vállalkozott arra, hogy a nehéz helyzetre való tekintettel távol tartja diákjait a programmbeszéd színhelyétől.

Dr. Herveynek ez a nemes gondolkodásra valló eljárása az intelligens közönség soraiban általános megelégedést keltett.

A szép ünnepély lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

A programmbeszéd előtt.

Hajnali felé ragyogó, tiszta kék égbolt nevetett le a zöldelő, zászlódíszbe öltözött városra. A tegnapi hideg, szeles időt felváltotta a napsugaras regg és szinte mosolyogtak az utcák. Valami csodásan tiszta, lenge szellő rezgett a zizegő lomb között és mintha a Béke fehér szárnyaival magához ölelte volna közöttünk ezt a kerek, elszigetelt fennsíkot.

A Laurentzi-szálló környéke már a reggeli órákban is szokatlanul élénk volt. Lengő struccok, kortések sűrűgtek, forogtak, majd a munkapárt intező bizottságának fürge tagjai siettek a város minden része felé kocsikon, széjjelhordva Hervey dr. zászlaját.

Aztán felvonult a katonaság. Kemény léptük alatt döngött a föld és nyomokban egy egész sereg utcagyerek, akik még a rájuk bízott sipolási kortes munkáról is megelégedtek volna. De megváltozott az utca képe is. A piacra siető cselédnők mintha szebben nekiöltöztek volna, a szemük is tüzesebben ragyogott és sokak mellén ott díszlett a nemzeti szín csokorba szurt magyar korona, a nemzeti munkapárt jelvénye.

És mindez bakáké érdeme, az ő hódításuk.

Felvonulás.

A sürgés-forgás egyre nagyobbodott. A templomból jövők már nem tartották érdemesnek hazamenni, hanem egyszerűen letelepedtek a kőkerítésre, vagy a kórus felé vezető falépcsőre, bár alig múlt el még 9 óra. Az utcán uri hölgyek sétálgattak . . . Mintha ünnepnap volna. Tíz óra felé hatalmas éljenriadalmak között negyven szer hajtott fel a legnagyobb rendben, telerakva érdemes választópolgárokkal.

— Az alfalviak, ujjongott fel Benke dr. és

szapora léptekkel sietett le az emeletről barátai és ismerősei üdvözlésére.

— Csak ennyien jöhettünk — exkuzálta magát Alfalu fiatal, agilis jegyzője. — Ma munkanap van és az idő sem vár.

— Remete és Ditró lekésté a vonatot, vetette oda nevetve Simon Bandi, a várhegyiek rhetora és pennája, aki negyven román polgártársával együtt jött fel a programmbeszéd meghallgatására.

— Baj, baj! De nem szerencsétlenség, jegyezte meg Nagy dr. — Ott ügyis sziklaszilárdan állunk.

Ezalatt pedig egy ember a másoknak adta át a jelölt szobája felé vezető ajtó kilincset. A másik és tulzajos pártiroda helyisége pedig valóságos ostromállapot alá volt helyezve.

Végre sikerült a rendet helyreállítani és az emberek lassan a Laurentzi-szálló balkónja alá gyűltek. Felvonultak az alszegiek, Bencze János vezetése alatt, hangos éljenzésükkel felverve az amugy is nyüzsgő, hangos utcákat, majd János György az ő hiveivel csatlakozott az egybegyűlt tömeghez.

Az utca népe és a kíváncsiak, határozatlanok tömege, tarkítva választókkal, a templom udvarán verődtek össze. Általában kevés Sümegi tollas ember jelentkezett, sőt még a hírességre számot tartó renitenskedők tábora is, leszedték a tollat a kalapjuk mellől. Azt hitték, hogy emígyen keményebben megállják majd a talaját.

Renitenskedésről, rendezavarásról azonban szó sem volt. Egy-két fütty elhangzott ugyan a csiszlik felbérelt hadtábora sorából, de az is illő távolságból történt.

A gyűlés megnyitása.

Pontban 11 órakor Tiltscher Ede dr., a Nemzeti Munkapárt érdemes elnöke megnyitotta a gyűlést. Rövid, velős mondataiban hiven visszatükrözte a kerület mai állapotait és ajánlotta: a mi nagy, égő sebeink gyógyítására Dr. Hervey Dezsőt, akit az ország legelső embereinek egyike ajánlott, s akit rövid együttléttük alkalmával megtanult becsülni és tisztelni.

Harsogó éljenzés közben lépett ki a balkonra Dr. Hervey és nagy, feszült várakozás közepette lassu, de erőteljes és kellemes hangon belekezdett programmbeszédének elmondásába. Beszéde, amelyet szösz szerint nem jegyezhattunk, körülbelül a következő volt:

Hervey dr. beszéde.

Mélyen tisztelt Választó Polgárok!

Én nem jöttem Önök közé, személy ellen harcolni, nem akarom az Önök belbékéjét felzavarni, és csak az ellenpárton fog mulni, hogy a választási küzdelem a legtisztességesebb eszközökkel, a szabad véleménynyilvánításnak teljes biztosítása mellett fejeződjék be. Felveszem a küzdelmet egy tekintélyes nemzeti munkapárti választócsoport szives bizalma és meghívása folytán; felveszem pedig azért, mert igaz, őszinte, hazafias meggyőződésben abban összpontosul, hogy az előző tehetetlen és ígérgetést semmiben be nem váltó koalíciós kormány mulasztásait és pazarlásait csak a mostani erőteljes és hazafias kormány

hozhatja helyre, amely hangzatos jelszavak helyett a komoly nemzeti alkotás, hasznát hajtó munka, az ország alkotmányának megmentése és az ország pénzügyi helyzetének rendbehozása céljából e magasztós eszmének kivételére vállalkozott.

A székeleyek hazaszeretete az országban közmondásossá vált: Önök mindannyian értelmes, józan felfogású emberek és így minden rábeszélés, minden bővebb magyarázat nélkül és csakis a hat év alatt lefolyt kormány működés figyelemmel kísérése után maguk is át kell lássák, hogy a letűnt és a függetlenség jelszavát csak bitorlott kormány és illetőleg annak függetlenségi pártja az országnak nem javát mozdította elő, hanem ellenkezőleg a hatalom utáni tülekedés és a dicstelen nagyra-vágyás munkájában csak ezeréves alkotmányunknak és a magyar hazának hátrányokat és károkat okozott.

A koalíció bűne.

Nézzük csak, mit ígért a koalíciós kormány. Ígérte a külön vámhatárt, a katonaságnál a magyar vezényleti nyelvet, a honvédtüzérség felállítását, a külön magyar bankot, a külföldön a magyar és osztrák képviselőket különválasztását, magyar tengerészetet, Bosznia és Hercegovina Magyarországhoz csatolását, az adók oly rendezését, hogy a gazdagabbak aránylag többet, a szegényebbek kevesebb adót fizessenek. Ezt mind nekünk ígérte meg. Azonfelül, hogy kormányra juthasson, megígérte Ő Felségének, hogy behozza az általános választói jogot, vagyis, hogy minden felnőtt polgár szavazhasson.

Nézzenek körül, hogy ezek közül csak egyet is megvalósítottak-e? Van-e bármi eltérés az azelőtti és a jelen állapot között. Nincs. De bizony van, mert amit senki nem mert volna csak felemlíteni sem, amiről az osztrák soha álmodni sem mert, amit a király, valahányszor elébe került a kvóta feletti döntés, soha meg nem adott az osztráknak: azt megadta a koalíció; felemelte a kvótát, úgy hogy most sok millióval többet fizetünk az osztráknak, azoknak a közös intézményeknek a fentartása céljából, amelyeknek a megszüntetését ígérte a koalíció.

Tudjátok-e mi a kvóta? A kvóta az a pénzösszeg, amelyet a magyar nép véres verejtéke gyűjt, hogy abból fentartsák a közös hadsereget, a közös külügyet. Ezt a kvótát a koalíció emelte fel.

És még egy más nagy ténykedése volt a koalíciónak. Abból a rengeteg pénzből, amelyet az előtte való kormányok összegyűjtöttek, hogy azazal egy új adórendszert alkossanak, melyben valamennyi adó leszállított volt, kerek 500, öt egész százmilliót elköltött. Mire költötte, hol van ez a pénz? azt ugyan senki sem tudja; mi csak annyit látunk, hogy a koalíció alatt igen jól élt akárhány hive, akinek azelőtt betevő falatja sem volt. (Szégyen, gyalázat.)

És e helyett az ötszázmillió helyett reánk hozott egy oly adótörvényt, mely mindenkit, akinek van egy kis vagyoni állása, teljesen tönkretesz. A mostani kormány illet nem hajlandó keresztül vinni, nem akarja a középosztályt tönkretenni és első ténykedése, hogy e törvények végrehajtását felfüggeszti.

Láttuk tehát, hogy a koalíciós kormány nem csinált egyebet, csak hazudott, felemelte a kvótát és megcsalta a nemzetet és a királyt egyaránt, mikor a választójogi törvényt meg nem hozta.

A felajánkozás.

Végre megsokalta az ország közvéleménye mindezt és Ő Felsége hazaküldte a szájkodó urakat. Alig nyílt azonban alkalom, hogy új emberek miniszterségre pályázhattak és máris rohantak Bécsbe fel ezek az ugynevezett hazafiak, árulták a hazát mennél olcsóbban, csak hogy belejuthassanak miniszteri állásokba. Justh is felment és mikor megmondta a királynak, hogy Uram én már csak keveset kérek, én már csak azt kérem, hogy engedje meg, hogy úgy tegyünk, mintha megcsinálnók a magyar bankot, nekünk nem kell külön vámterület, magyar hadsereg, magyar külügy, nekünk csak miniszteri állás kell, akkor Ő Felsége azt mondta neki, kedves Justh, a maga pártjából vannak, akik még kevesebbet kérnek. És erre annyira megutálta a királyt ezt a mindenáron hatalomra vágyó csoportot, hogy egyiket sem bízta meg a kormány alakításával, hanem becsületes, őszinte, dolgozni

akaró embereket keresett és így alakult meg a jelen kormány. (Lelkes éljenzés.)

A Justh-párt ellen.

Szemben áll a kormánnyal a pártok egy egész sora, Andrásy hivei, a néppárt, a Kossuth-párt és végre a Justh-párt. De amíg a többi pártok mind megbecsülik egymást, mert elismerik, hogy mindenik a maga módja szerint becsülettel szeretné a haza javát előmozdítani, addig valamennyi párt egyesül abban, hogy állást foglaljon a Justh-párt ellen, amely semmi egyebet nem akar és ezt nyíltan ki is jelentette, mint megakadályozni a kormány működését, míg neki sápot oda nem dobnak. (Úgy van, le a Sümegiékkel.)

Nemcsak a pártok, de Majláth püspök Ő Excellenciája is szükségét látta, hogy óva intse a választókat attól, hogy a Justh-pártra szavazzanak.

Hát tisztelt választó polgárok, megengedhető, hihető-e, hogy jó magyar hazafi egy oly pártra adja le szavazatát, amely nyíltan hirdeti hogy csak a maga hasznát kívánja és nem bánja, ha azon tönkre is megy az ország. Egy pártra, amely azt hirdeti, hogy egy bizonyos napon felállítja a magyar bankot, mikor tudja, hogy ez egyáltalán keresztülvihetetlen és hogy azzal, hogy ti, akik ma 6 vagy 8%-ra kaptok pénzt, ezentul majd 12-15%-ot is fizessetek.

A nemzeti munkapártról.

A nemzeti munkapárt, a munka tiszteletét irta zászlajára. A kormány dolgozni akar és segíteni mindenkit, aki dolgozik. És ha többet dolgozhatunk, ha majd nem akaszt meg minket maga a kormány azzal, hogy az ex-lex állapotot előteremti, akkor gazdagodni, erősödni fogunk és akkor majd az osztrák szomszédokkal is beszélhetünk más hangon, mint eddig. Mert ha gazdagok leszünk, úgy majd erősek is leszünk és szó nélkül ölünkbe hull mindaz, amit oly nagy szájjal ígért és oly kevéssé tartott meg a koalíció. (Igaz, úgyvan.)

Helyi érdekek.

És most engedjék meg, hogy az általános politikát elhagyjam és reámutassak azokra a kérdésekre, melyek a gyergyószentmiklósi kerületet különösen érdeklik.

Igyekezni fogok megválasztásom esetén minden lehető elkövetni, hogy az állattenyésztés fejlesztésének a legelők szaporítása és javítása által és az erdőtörvényen a szükséges és hasznos változtatások megtörténjenek. Igyekezni fogok, és reményem a kormány részéről nekem ígért támogatás mellett sikerülni fog a községek minden jogos igényét biztosítani. (Lelkes éljenzés.)

Gyergyószentmiklósban a gimnázium és járásbíróház felépítését fogom szorgalmazni. Meg fogom tenni a szükséges lépéseket, hogy gondoskodás történjék aziránt, hogy a városi erdők kihasználása minden körülmények között biztosítsa a városi szükségletek teljes fedezését, és hogy rovatál elő ne fordulhasson. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Miután az erdők nehezen megközelíthetők, minden áron rajta leszek, hogy iparvasut létesüljön, melynek felépítése után az erdők értéke tetemesen emelkedni fog.

Ugyanigy fogok eljárni Szárhegy, Ditró és Remete községek érdekében az Álkoza erdő tekintetében.

Végül minden erőmet fel fogom használni, hogy a kerületben lévő szegényebb községeknek, mint Békás, Tölgyes, Salamás, Várhegy, Holló, Bélbor, Borszék állapotán segítve legyen, nehogy oly szomorú állapotok állhassanak fenn, mint pl. Békáson, hol egy 8000 lakossal bíró község nem tud orvost tartani.

Mindent el kell követni, hogy a közlekedési viszonyok javítása által a márvány, kőszén és ásványvizek nagyobb elterjedést nyerhessenek.

Tisztelt választópolgárok! Nem térhetek ki minden egyes kérdésre, de legyenek meggyőződve, hogy megválasztásom esetére mindenki számára nyitva van ajtóm és mindenkinek jogos és méltányos kérését a kormány előtt képviselni fogom. Minden közérdekért sikraszálok és tekintve a kormánynak irántam való bizalmát, el fogjuk érni, hogy a kerület érdekei alaposan megjavuljanak. (Lelkes éljenzés.)

Tisztelt választópolgárok! Adják meg szava-

zatuk által nekem a módot, hogy a kormány programját keresztül vihesse, miáltal a haza boldogsága és fejlődése biztosítottatik. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Dr. Novák Albert beszéde.

Alig csendesedett el Hervey doktor beszédét követő harsány éljenzés, többek kívánságára Novák dr. helybeli ügyvéd állt a nép elé.

Beszédében reflektál a képviselőjelölt programjának lokális részére, majd így folytatja:

Polgártársaim! Mi egy közös, nagy cél, az ország megmentésére szövetkeztünk. A mi hazánk, ez a vérrel és annyi könnyel öntözött föld, sok súlyos megpróbáltatáson ment keresztül a multban. Sok nehéz csapás ért bennünket; de a csapások legsúlyosabbika talán az volt, amelyet a mindent ígérő, de semmit meg nem tartó koalíció mért ránk. Arculvágása volt ez minden nemzeti törekvésnek, rút cserben hagyása a nemzet függetlenségének. És ennek a törekvésnek, ennek a politikai szemfényvesztés status quoban tartásának egyetlen hirdetői ma Justhek. (Abcug, le velük. Hazaárulók stb. kiáltások.)

Ezért kell nekünk, uraim, összetartani pártkülömbőség nélkül. Aki nem is közvetlen hive a munkapárti eszméknek, aki Kossuth álláspontját teszi a magáévá, mint ahogy én is Kossuth-párti vagyok, az is sorakozzék Hervey dr. becsületes elveket hirdető zászlaja alá. Mert egyedül az ő pártjának az emberei azok, akik a haza pénzügyi helyzetének, gazdasági és kulturális előnyeinek a biztosítására garanciát nyújtanak (Éljen, Ugy van kiáltások) Kiáltunk tehát, uraim, egy szívvvel, egy lélekkel: Éljen dr. Hervey Dezső. (Hosszas, lelkes éljenzés és taps.)

A gyűlés bezárása.

Ezekután dr. Tiltscher megköszönte a választóknak a meleg érdeklődést, majd a képviselőjelölt háromszoros éltetésével a gyűlést befejezettek nyilvánította.

A nép azonban még mindig nem oszlott szét, hanem egyre hangosabban éljenezve Herveyt, újból hallani kívánta.

Hervey dr. engedve a választók türelmetlen sürgetésének, újból felállt és néhány meleg szó keretében megköszönte a nagy ovációt, majd pedig megígérte, hogy sorra fogja látogatni a községeket, amikor is alkalma lesz a polgárságot pártja elveinek részleteivel bővebben megismertetni.

Gyűlés után.

Amikor ezeket a sorokat írjuk, a délután régen elkondították már a szemközti templom tornyáról. De az utca még mindig hangos, a megriadt sümegisták, — akiknek egy trükkjük ma elég sirlamasan sikerült — felbértel inasainak akad elég lefűtyni valójuk, mert a kocsi szakadatlan sora fíradhatatlanul viszi szét a vidékről érkezettek. Megérkeztek a ditrói és remetei választók is, akik elestek ugyan a programbeszédőtől, mindazonáltal nem kevésbé lelkesen éljenezik Hervey drt. és a Nemzeti Munkapártot.

Sűrög-forog az egész udvar, élő bizonyítékaul annak, hogy a nemes székelység is megértette már, hogy az üres szájkodások és ígérgetések napja lejárt és felvirradt az igazság, a munka napja.

Éljen a Nemzeti Munkapárt!

Éljen Dr. Hervey Dezső!

Irodaáthelyezés!

Dr. Nagy József ügyvéd, irodáját lakásába (Vasut-utca, csendőrlaktanyától a járásbíró-ság felé a második házba) átköltöztette.

Eladó **BELSŐSÉG.**

Gyergyócsomafalván, a Fő-
utca-ban egy belsőség la-
kással, üzlet- és raktár-
helyiséggel örök áron
eladó.

Tudakozódhatni

A KIADÓHIVATALNÁL.